

Hanna Lisberg, limur í barnaverndinni í 28 ár, er farin frá:

Hevur verið millum börn og ung alla sína tíð

- Eg hafi alltið dánt vel at fara í dans, bæði vanligan enskan dans og á diskotek, og eg gavst ekki fyrr enn eg var 60, sigur limurin í barnaverndinni í Havn, sum hevur havt serliga neyvt innlit í, hvat fyrifórst millum ungdomin, sum hon var sett at arbeiða fyri

Herfyri fór Hanna Lisberg, serlærari, frá sum nevndarlimur í Barnaverndinni, har hon hevur verið virkin seinastu 28 árin.

Øll hesi ár hevur hon áhaldandi arbeitt fyri at veita børnum og foreldrum stuðul. Hanna Lisberg minnst ikki, hvussu nógv fundir hava verið í Barnaverndinni, men bert, at tað eru fáar ferðir, hon hevur sent avbót.

Hanna Lisberg er 69 ára gomul, og hon starvast enn á Skúlanum á Trøðni, har hon er undirvísir deyvum børnum og familjum teirra, og teimum, sum hava fingið afasi. Tað eru fólk sum hava mist evni at tosa, og tí skulu lærast upp av nýggjum. Í hesum færum ráðgevir hon eisini familjunum hjá afasi sjúklingum.

Hon gevst at arbeiða á Skúlanum á Trøðni, tá hetta skúlaárið er liðugt.

Byrjaði við at skriva umsøknir einklu

- Hvussu kom tú upp í barnaverndararbeiðið?
- Tað byrjaði í 1958, tá Ríkisumboðið heitti á meg um at hjálpa einklu at útfylla páppirini fyri at fáa stuðul. Maðurin var just deyður, og tá var einki sum kallaðist pensjón ella tilfitt.

- Tað var orsök til at eg fór at seta meg inn í lóginar, og fekk áhuga fyri sosialmálum. Júst um hetta mundið í 1958 var valar, og valagnið hjá javnaðarflokkinum var just fólkapensjónin, sigur Hanna Lisberg.

- Vit vóru nøkur ung í javnaðarflokkinum, sum fóru undir at arbeiða við sosiallógnum. Eitt nú Jákup Lindenskov, Halldor Hansen, Jona Henriksen og eg. Millum lóginar var eisini barnaverndarlógin, sum varð samtykt í 1960 og sett í gildi stutt eftir.

- Vit arbeiddu m.a. við reglum, hvussu barnaverndarlímimir skuldu setast inn í arbeiðið, sum var at hava eftirlit við børnum, skipa fyri fyrbyggingi til tókum og at hava eftirlit við uppalping og upphaldi hjá børnum, sum vóru uppalld uttan fyri heim.

- Harnæst skuldu nevndarlímimir verða vitandi um viðurskiftini hjá børnum, sum ikki høvdu nógv góðar sømdir, sigur Hanna Lisberg, sum ikki var í barna-

verndini frá byrjan, men varð vald inn í 1968.

Hildu tað vera skomm

- Hvussu tóku foreldur og børn móttær sum limur í barnaverndinni í byrjanini?

- Felags fyri øll sosialmál í byrjanini var, at føroyingar ikki dugdu at siggja sosialverkið sum ein rætt tey áttu. Flestu fólk hildu tað vera skomm at fáa hjálpa frá tí almenna.

Í barnaverndararbeiðinum var tað ein vansi, at fólk ikki tordu at boða okkum frá, um tey vóru varug við, at eitt barn var fyri hardskapi av einhvørjum slag heima.

- Hóast fólk høvdu skyldu til tað, og ikki nýttust at upplýsa navn og bústað fyri okkum, so vildut d. grannar ikki geva seg til kennis, hóast tey vistu, at børn høvdu vánaligar umstøður heima.

- Tað var eisini sera mótumikið at fara út í heim at vitja, tí vit fingi næstan altíð ringa móttøku, sigur Hanna Lisberg og samaber við viðurskiftini í dag.

Nú góða móttøku

- Í dag verða vit alltið væl móttikin. Fólk eru fegin, tá vit koma at vitja, bjóða okkum kaffimunn o.s.fr.. Viðurskiftini eru avgjørt broytt til at betra, tí nú taka fólk hjálpa og ráðgeving frá barnaverndinni, sum eitt tilbót, sum tey fegin taka imóti.

Tær fyrstu royndir hjá barnaverndinni vóru m.a. at taka sær av børnum, sum høvdu ilt við at trívast í heimaumhvørvinum.

Tað var um neyðugt ikki familjan, sum ikki var góð við barnið, men oftari, at tað hevði fingið vinir, sum ávirkaðu tað skeiva vegin. Barnið var sent burtur, fyri at koma burtur úr óhepna umhvørvinum. Oftast vóru børnini send í útoyggjarnar at búgva, men tá eg kom til, vóru reglurnar broyttar. Tá var tað ikki ein treyt, at børnini skuldu fara í útoyggjarnar, men heldur á pláss, har tey kundu fáa somu skúlatilbót, sum heima.

Børn flyta enn

Nú Hanna Lisberg fer frá, er reglan um at hjálpa og stuðla foreldrum útygt enn meira. Nú verður stuðul og hjálpa veitt í heiminum í nógv størri mun, to at tað

onkuntíð er neyðugt at flyta eitt barn úr heimaumhvørvinum eina tíð, eitt nú um børn samlast í bólkum, sum órogrvar tað heima.

- Hvat hevur verið tørførastu uppgávurnar hjá tær í hesum arbeiði?

- Tað eru viðurskifti, sum nærum ikki eru til at bera, serliga tá hjún fara frá hvør øðrum, og tey fara at tugast um børnini. Serliga um børnini ikki sleppa til bæði foreldrini, eftir at tey eru farin hvør til sítt. Nógvir sorgarleikir hava staðist av slíkum, sigur Hanna Lisberg. Hon heldur, at tað er eitt sindur frægari í dag, men nútíðin hevur ikki ruddað slíkar trupulleikar burtur.

- Sum limur í barnaverndinni kanst tú bert standa og hyggja at, tí vit hava eingi rættindi at leggja okkum út í málið, hvør skal hava børnini. Tað er ein lögfrøðiligur spurningur, sigur Hanna Lisberg.

Um ungdomin og tíðmar fyrr og nú, sigur Hanna Lisberg, at sekti og sjeiti árin vóru góð í Føroyum, tí tá var einki arbeiðsloysi. Fólk var til arbeiðis vanliga tíð og hevði nógv frittíð. Tey ungu høvdu to lítið at fara til - annað enn ítrótt og skótarnar.

Ungdomur er ungdomur

- Tá fingi ung fólk arbeiði, um tey fóru úr skúlanum, men kortini vóru trupulleikarnir eins stórir og í dag. Ungdomurin var eins villur og vit halda hann vera nú, og talið av lógarbrotum var eisini eins stórt, to at tey eru grovari í dag.

- Tað kemst av, at tey ungu einki hava at taka sær til, og tí samfelagið einki arbeiði gevur teimum, hóast tey í dag hava nógv mikið at fara til í frittíðini.

Tá framgongdin kom í sjeitiárunum, vóru bæði foreldur út á arbeiðsmarknaðin, og tað gjørdi, at foreldrini ikki høvdu stundir til børnini, tí tey skuldu hava alt - hús og bil o.s.fr., men so vóru tey eisini noyðd at arbeiða nógv, fyri at gjalda tað.

- Um nakad gott skal sigast um arbeiðsloysi í dag, so er tað, at foreldur í dag hava betur stundir at taka sær av sínum børnum, og av hesum eru vorðin varug við, at tað eru eisini aðrar gleðir í lívinum enn at arbeiða fyri at gjalda lutir o.a., sum tey ikki halda seg kunna liva fyri uttan.

Dámar væl at dansa

Nú Hanna Lisberg hevur allar dagar trívast væl saman við børnum og ung fólk, og hon sigur sjálv, at hon var 60 ára gomul, áðrenn hon gavst at ganga í dans, to at tað eina-

mest kom av, at hon var sjúk eitt skifti, og tí ikki fekk upp í lag at fara í dans aftur.

- Hevði tað ikki verið, so hevði eg helst gingið í dans enn, nú eg fylli 70 ár í summar.

- Mær hevur alltið dánt so ómetaliga væl at dansa, og tað var eins hugaligt, um tað var vanligur enskur dansur ella diskotek, so fór eg avstað.

- Tey ungu hava alltið tikið væl imóti mær, og dreingirnir hildu tað vera heilt naturligt at biða meg læra seg at dansa vals o.s.fr., sigur Hanna, sum tí eisini hevur havt serligt innlit og møguleikar at seta seg inn í viðurskiftini hjá ungum, sum hon í nevndararbeiðinum hevur havt gleði av.

Barnaútvarpið

- Hvi verður tú nevnd Hannamostírt?

- Upprunliga kom tað av, at Sverri Egholm og eg skipaðu fyri barnaútvarpinum í sekstíárunum. Sverri var einsamallur í byrjanini, og hann kallaðist Sverrigubbi í sendingini, men tá eg kom, gav hann mær navnið Hannamostírt, og tað hevur hingið við síðani, sigur Hanna Lisberg.

Seinnu árin var hon einsamall um barnaútvarpið, og hon gavst í 1971.

Sum barnaverndarlímur hevur Hanna Lisberg sum sagt, havt serligt innlit í, hvat rørdi seg í ungdominum, og hon er avgjørt tá hon sigur:

- Vit eiga góðan ungdom í dag. Flestu ferðirnar brúk er fyri barnaverndinni, so er tað ein "barnasjúka", har ung fólk einaferð koma út fyri onkrar óhepnari hending.

- Nú er samstarv millum barnaverndina og lögregluna, og tað ger, at tað verður frábøð barnaverndin, áðrenn trupulleikarnir gerast ov stórir. Tey flestu ungu kenna álvaran, t.d. tá tey skulu í rættin. Tað halda tey ikki vera serliga skemtligt, og tí gevast tey av sær sjálvum, sigur Hanna Lisberg.

Fleiri møguleikar

- Í dag er broytingin eisini, at fólk ringja til barnaverndina, og kunnu á tann hátt ofta fáa eitt mál loyst, við einari samrøðu. Tað er fyrbyggingi arbeiði, sum eisini er eitt endamál við barnaverndinni, og sum ikki verður skrásett nakrastaðni.

- Slík mál kunnu vera ósemja millum foreldur og børn, eitt nú um tey skulu sleppa í dans ella ikki, men eisini, at 15 ára gomul vilja sleppa at flyta heiman frá, tí tey halda, at foreldrini krevja ov nógv.

- Tað kann vera ein spurningur um at sleppa í dans

ella ikki, og tá er oftani nógv mikið, um vit seta okkum niður at tosa um málið, og hervið fáa loyst upp fyri, hvat tað er, sum barnið og foreldrini kunnu gera óðrvisi, fyri at semjast.

- Tað besta í broytingini er, at fólk í dag ikki kenna tað sum eina skomm, at tey hava trupulleikar, sigur Hanna Lisberg.

Sjálvandi hevur Hanna Lisberg eisini havt ólukkuligar royndir í sínum arbeiði í barnaverndinni, har tað ikki bar til at fáa trupulleikarnar loystar.

- Tað eru ikki nógvir tilbúðir, men tað hendir kortini millum ár og dag, at tað ikki hevur eydnast at fáa ung fólk at gevast at fremja lógarbrot. Um 17 - 18 ára gomul gerast lógarbrótarar, hevur barnaverndin ikki longur ábyrgdina, og tey fara undir kriminalforsorgina.

- Tá er tað tú setir tær spurningin, um vit hava gjørt nógv mikið, og um ikki okkurt kundu verið gjørt í barnaverndinni, sum fjórðaði fyri hesum, sigur Hanna Lisberg.

Tíð at gevast

Við at fara frá í barnaverndinni, er tað byrjanin hjá Hannu Lisberg at fyrireika seg til at fara frá sínum stórvum her, eins og í skúlanum.

- Eg havi ta áskoðan, at skal eg vera limur í barnaverndinni, so skal eg gera hetta arbeiði til fulnar. Tað orki eg ikki longur, og tí hevði tað verið skeivt at hildið fram, tí hetta arbeiðið er av slíkum slag, at ert tú bert hálv, so noyðast hinir nevndarlímimir at taka enn stórra arbeiðsbýrðar, og tað vil eg ikki bjóða teimum, sigur Hanna Lisberg.

Um hvat hon skal taka sær til eftir at hava virkin í so nógv ár, sigur Hanna Lisberg, at hon hevur hóp av handritum liggjandi frá tíðini í barnaútvarpinum, og annað tilfar, sum hon sjálf hevur skrivað. Hvar veit, kanska verður tað næsta vit frætta frá Hannu Lisberg, at hon gevur okkurt út?

Skeivt uppsett

Tíverri er villa komin í uppsættingina í greini um Honnu Lisberg, sum vit høvdu samrøðu við í leygardagsblaðnum.

Vit prenta her greinina umaftur, og biða Honnu Lisberg og lesarunum umbera mistakið.

Dagny

Tórshavnar Trafikkskúli

Suðuroyingar!
Um áhugi er, verður undirvíst í koyrkorti til:

Buss Lastbil Trailara

Byrjað verður mikukvøldið 17.01.1996, kl. 19:00
Gjallari upplýsingar á:
Tlf. 18821-15298
Fartlf. 88777

BILLUTIR

útvægast til
FLEST ALLAR BILAR

Fa. BILLUTIR

Tlf. 21605 Fax. 21666

Pizzaria
Tlf. 18866